

Soru-Cevap

Soru: Boşanma işlemleri tamamlandıktan sonra kadının mihrinin tam olarak verilmesi gerektiği bilinmektedir. Mihrin yanı sıra evlilik sırasında hediye edilen ziynet, altın ve mücevheratın -ki bunların mihrin bir parçası olmadığı bilinmektedir- verilmesi de gerekir mi? Yoksa mihrin verilmesi yeterli olup bunun dışında şeran başka bir şeye hakkı yok mudur? Evlilik sırasında eşlerin akrabalarının verdiği "altın ve benzeri" hediyeler, erkeğin mi karının mı yoksa her ikisinin mi mülküdür? Dolayısıyla boşanma gerçekleştiğinde kadına bunların hepsi mi yoksa bir kısmı mı verilmesi gerekir?

Cevap:

Duhulün gerçekleştiği kadından boşanıldığında "almaması durumunda" gerek müeccel gerekse muaccelden geriye kalan olsun kadına mihrinin tamamı verilmelidir. Kocasının veya ailesinin verdiği hediye gelince; kadının mülküdür. Bu hediyeler mihirden olmamasına rağmen kadın bunları mülk edinmiştir dolayısıyla kadına verilmesi gerekir. Hediye veren kimsenin teslimattan sonra hediyesinden geri dönmesi caiz değildir. Mesela koca karısına bir hediye verip ona teslim ettiğinde ondan geri dönmesi caiz değildir. Bana göre racih olan budur.

Karı-kocanın akrabalarının verdiği hediyeler hakkındaki sorunuza gelince; bu soruda kapalılık vardır!

Hediyeler meçhul değildir. Dolayısıyla kadına hediye edilmişse kadına, erkeğe hediye edilmişse erkeğe aittir. Erkeğin tanıdıkları veya akrabaları tarafında hediye edilmişse erkeğe aittir. Kadının tanıdıkları veya akrabaları tarafından hediye edilmişse kadına aittir. Ancak hediye veren kimse açıkça, "Buna veya şuna hediye ettim" derse bu hususta onun sözü geçerlidir.

Fakat hakkında ihtilaf çıkabilecek tek şey şudur ki karı veya kocanın ailesi veya akrabalarının ziyarete gelmeleri ve beraberlerinde hediye olarak eve getirdikleri mobilyalardır... Bu husustaki benim görüşüm, mobilyanın eve ait olmasıdır. Şayet evin mobilyaları, erkeğe aitse onun olur. Yok eğer bazı durumlarda olduğu gibi kadının adına yazılmışsa onun olur. Dolayısıyla hediye edilen mobilyalar kadına ait olur...

Tüm hallerde şeriat, bu gibi durumlarda karşılıklı anlayışlı olmayı övmektedir. Mesela; Allahu Subhanehu, duhul gerçekleşmeden olan boşanma durumunda mihir-i müsemmanın yarısının kadına ait olduğunu belirtmiştir. Ardından ayette kadın, bu mihrin yarısında anlayış gösterir ve hiçbir şey almazsa bunun takvaya daha yakın olduğu belirtilmiştir. Keza erkek anlayış gösterir ve mihrin tamamını kadına bırakırsa bunun da takvaya daha yakın olduğunu belirtilmiştir. Dolayısıyla asıl olan ayet-i kerimede geçtiği üzere her ikisinin de takvaya daha yakın olmak için birbirleriyle yarışmasıdır:

"Kendilerine mihir tayin ederek evlendiğiniz kadınları, duhulden önce boşarsanız, tayin ettiğiniz mihrin yarısı onların hakkıdır. Ancak kadınların vazgeçmesi veya nikah bağı elinde bulunanın (velinin) vazgeçmesi hali müstesna, affetmeniz (mihirden vazgeçmeniz), takvaya daha yakındır. Aranızda iyilik ve ihsanı unutmayın. Şüphesiz Allah yapmakta olduklarınızı hakkıyla görür." [el-Bakara 237]

Boşanma durumunda birtakım sorunların çıktığı ve nefretlerin oluştuğu doğrudur... Ancak bu gibi durumlarda kim anlayışlı olursa en çok takvaya yakın olan o olur...